

**Usmernenia podľa smernice o distribúcii
poistenia k investičným produktom
založeným na poistení so štruktúrou,
ktorá zákazníčkovi sťažuje porozumenie
súvisiacich rizík**

Úvod

- 1.1. Podľa článku 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1094/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov), ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/79/ES (ďalej len „nariadenie o orgáne EIOPA“)¹ a článku 30 ods. 7 a článku 30 ods. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97 z 20. januára 2016 o distribúcii poistenia (prepracované znenie) (ďalej len „smernica o IDD“)² orgán EIOPA vydáva usmernenia k posudzovaniu investičných produktov založených na poistení so štruktúrou, ktorá zákazníčkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík uvedených v článku 30 ods. 3 písm. a) bode i) smernice o IDD, ako aj k posudzovaniu investičných produktov založených na poistení, ktoré sú klasifikované ako nekomplexné na účely článku 30 ods. 3 písm. a) bodu ii) smernice o IDD so zohľadnením toho, že táto klasifikácia je založená aj na posúdení, či produkt má štruktúru, ktorá zákazníčkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík.
- 1.2. V súlade s článkom 30 ods. 1 a 2 smernice o IDD sa ako súčasť predaja investičného produktu založeného na poistení všeobecne vyžaduje, aby sprostredkovateľ poistenia alebo poisťovňa posúdili vhodnosť alebo primeranosť investičného produktu založeného na poistení pre zákazníka. Podľa článku 30 ods. 3 smernice o IDD sa môžu členské štáty odchýliť od týchto povinností a nevyžadovať vykonanie skúšky vhodnosti alebo primeranosti počas distribúcie investičného produktu založeného na poistení, ak sú splnené rôzne podmienky. Tento typ predaja sa často označuje ako „len vykonanie pokynov“, keďže transakcia sa vykoná bez akéhokoľvek poradenstva či posúdenia osobnej situácie zákazníka. V súlade s článkom 20 ods. 1 smernice o IDD je však aj tak potrebné, aby distribútor poistenia stanovil požiadavky a potreby zákazníka.
- 1.3. Jedna z podmienok stanovených v článku 30 ods. 3 smernice o IDD, ktorou je určiť, či investičný produkt založený na poistení možno distribuovať formou predaja označovaného ako „len vykonanie pokynov“, sa týka komplexnosti investičného produktu založeného na poistení. Toto posúdenie je založené na povahe finančných nástrojov, voči ktorým investičný produkt založený na poistení ustanovuje expozíciu investícií, ako aj štruktúru poistnej zmluvy so zákazníkom (článok 30 ods. 3 písm. a) smernice o IDD). V súlade s článkom 30 ods. 7 a 8 smernice o IDD je orgán EIOPA oprávnený vypracovať usmernenia k posúdeniu komplexnosti, ako aj nekomplexnosti.
- 1.4. Komplexnosť finančných nástrojov, voči ktorým investičný produkt založený na poistení ustanovuje expozíciu investícií, závisí od ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi (prepracované znenie) (ďalej len „smernica MiFID II“)³. Podľa článku 30 ods. 3 písm. a) IDD sa rozlišuje na jednej strane medzi investičnými produktmi založenými na poistení, ktoré ustanovujú expozíciu investícií voči finančným nástrojom považovaným podľa smernice MiFID II za nekomplexné, a na druhej strane medzi inými nekomplexnými investičnými produktmi založenými na poistení.

¹ Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 48 – 83.

² Ú. v. EÚ L 26, 2.2.2016, s. 19.

³ Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 349.

- 1.5. Tieto usmernenia sa vzťahujú na posúdenie všetkých druhov investičných produktov založených na poistení. Napriek rozlišovaniu medzi bodmi i) a ii) v článku 30 ods. 3 písm. a) smernice o IDD je dôležité zabezpečiť, aby sa vo forme „len vykonania pokynov“ mohli predávať iba tie investičné produkty založené na poistení, v prípade ktorých zákazník dokáže ľahko pochopiť riziká. Tieto usmernenia sa v zásade venujú problematike identifikácie zmluvných štruktúr alebo vlastností, ktoré môžu zákazníkovi sťažiť pochopenie rizík súvisiacich s investičným produktom založeným na poistení. Týkajú sa však aj niekoľkých iných otázok, ktoré sú relevantné pre posúdenie komplexnosti investičných produktov založených na poistení.
- 1.6. Vzhľadom na zameranie smernice o IDD, ktorým je minimálna harmonizácia, ako aj na skutočnosť, že konkrétne v prípade predaja formou „len vykonania pokynov“ sa na zákazníkov nevzťahuje ochrana vyplývajúca z niektorých príslušných pravidiel výkonu činnosti, môžu príslušné vnútroštátne orgány zachovať alebo zaviesť prísnejšie vnútroštátne ustanovenia v tejto oblasti na ochranu spotrebiteľov.
- 1.7. Počas vypracúvania týchto usmernení orgán EIOPA zohľadnil iné relevantné regulačné požiadavky v oblasti noriem výkonu činnosti, konkrétne nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1286/2014 z 26. novembra 2014 o dokumentoch s kľúčovými informáciami pre štrukturalizované retailové investičné produkty a investičné produkty založené na poistení (PRIIP)⁴.
- 1.8. Okrem toho orgán EIOPA zohľadnil prácu orgánu ESMA⁵ v oblasti posúdenia finančných nástrojov so štruktúrou, ktorá zákazníkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík. To potvrdzuje význam, ako sa uvádza v odôvodnení 56 smernice o IDD, predchádzania regulačnej arbitráži a zároveň zohľadnenia osobitnej povahy poisťných zmlúv.
- 1.9. Tieto usmernenia sú určené príslušným vnútroštátnym orgánom v členskom štáte, ktorý sa rozhodol uplatňovať odchýlku uvedenú v prvom pododseku odseku 3 článku 30 smernice o IDD. Bez ohľadu na skutočnosť, že v konkrétnych ustanoveniach sú opísané povinnosti, ktoré majú plniť poisťovne a sprostredkovatelia, sa tento dokument nemá vykladať tak, že ukladá akékoľvek priame požiadavky na uvedené finančné inštitúcie. Od finančných inštitúcií sa vyžaduje, aby dodržiavali rámec dohľadu alebo regulačný rámec, ktorý uplatňuje ich príslušný vnútroštátny orgán.
- 1.10. Na účely týchto usmernení bola vytvorená nasledujúca definícia:
 - „Predaj formou vykonania pokynov“ znamená distribúciu investičných produktov založených na poistení v súlade s článkom 30 ods. 3 smernice o IDD.
- 1.11. Pokiaľ nie sú výrazy vymedzené v týchto usmerneniach, výrazy použité v tomto dokumente majú význam, ako je vymedzený v právnych aktoch, na ktoré sa odkazuje v úvode.
- 1.12. Tieto usmernenia sa uplatňujú od dátumu uverejnenia preložených verzií.

⁴ Ú. v. EÚ L 352, 9.12.2014, s. 1.

⁵ Pozri napríklad poverenie uvedené v článku 25 ods. 10 smernice MiFID II, na základe ktorého orgán ESMA vydal [usmernenia](#) o zložitých dlhových nástrojoch a štruktúrovaných vkladoch.

Oddiel 1: Požiadavky, ktoré sa uplatňujú na zmluvy, ktoré ustanovujú iba expozíciu investícií voči finančným nástrojom považovaným podľa smernice MiFID II za nekomplexné (článok 30 ods. 3 písm. a) bod i) smernice o IDD)

Usmernenie 1 – Expozícia investícií

1.13. Sprostredkovateľ poistenia alebo poisťovňa by mali zabezpečiť, aby investičný produkt založený na poistení ustanovoval iba expozíciu investícií voči finančným nástrojom, ktoré sa podľa smernice 2014/65/EÚ považujú za nekomplexné. Tieto nekomplexné finančné nástroje zahŕňajú len ďalej uvedené nástroje:

- (a) nástroje vymedzené v článku 25 ods. 4 písm. a) smernice MiFID II,
- (b) nástroje spĺňajúce kritériá článku 57 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/565, ktorým sa dopĺňa smernica 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o organizačné požiadavky a podmienky výkonu činnosti investičných spoločností, ako aj o vymedzené pojmy na účely uvedenej smernice,
- (c) nástroje, ktoré sa nepovažujú za komplexné v súlade s usmerneniami orgánu ESMA týkajúcimi sa komplexných dlhových nástrojov a štruktúrovaných vkladov⁶.

Usmernenie 2 – Zmluvné podmienky týkajúce sa zmien povahy zmluvy a schopnosť odkúpenia investičného produktu založeného na poistení

1.14. Ak zmluva obsahuje ktorékoľvek z nasledujúcich podmienok, poisťovňa alebo sprostredkovateľ poistenia by ju mali považovať za takú, ktorej štruktúra sťažuje pochopenie súvisiacich rizík:

- (a) obsahuje doložku, podmienku alebo podnet, ktoré umožňujú poisťovní zásadne meniť povahu, riziko investície alebo spôsob určenia výnosu investičného produktu založeného na poistení,
- (b) neobsahuje možnosti odkúpenia alebo inej realizácie investičného produktu založeného na poistení v hodnote, ktorá je k dispozícii zákazníkovi,
- (c) obsahuje explicitné alebo implicitné poplatky, ktoré majú účinky na to, že aj keď technicky existujú možnosti odkúpenia investičného produktu založeného na poistení, odkúpenie by mohlo zapríčiniť neprimeranú ujmu zákazníkovi, pretože poplatky sú neúmerne nákladom poisťovne na odkúpenie.

Usmernenie 3 – Zmluvné podmienky týkajúce sa určenia splatnosti alebo hodnoty odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti

1.15. Sprostredkovateľ poistenia alebo poisťovňa by mali posúdiť účinky mechanizmov, ktorými sa určuje splatnosť alebo hodnota odkúpenia, alebo vyplatenia v prípade smrti a to, či sťažujú zákazníkovi pochopiť súvisiace riziká, pokiaľ tieto mechanizmy nevychádzajú priamo z vnútroštátnych právnych predpisov zameraných osobitne na ochranu záujmov zákazníkov.

⁶ 4. februára 2016 (ESMA/2015/1787).

- 1.16. Pokiaľ zmluva obsahuje ktorékoľvek z ďalej uvedených podmienok, poisťovňa alebo sprostredkovateľ poistenia by ju mali v rámci posúdenia považovať za zmluvu, ktorá zákazníkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík:
- (a) splatnosť alebo hodnota odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti závisí od premenných stanovených poisťovňou, pričom pre zákazníka je ťažké pochopiť ich účinky,
 - (b) splatnosť alebo hodnota odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti je založená na rôznych druhoch expozícií investícií alebo stratégií, pričom pre zákazníka je ťažké pochopiť ich kombinované účinky,
 - (c) splatnosť alebo hodnota odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti sa môžu líšiť často alebo vo výraznej miere v rôznych časových okamihoch počas trvania zmluvy, a to buď z dôvodu splnenia určitých vopred určených prahových podmienok, alebo z dôvodu dosiahnutia určitých časových okamihov. Toto nezahŕňa zmeny v splatnosti alebo hodnoty odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti z dôvodu platby dobrovoľných bonusov,
 - (d) existuje garantovaná splatnosť alebo hodnota odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti, ktorá závisí od podmienok alebo časových obmedzení, pričom pre zákazníka je ťažké pochopiť ich účinky. Toto nezahŕňa zmeny v garantovanej splatnosti alebo hodnoty odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti z dôvodu platby dobrovoľných bonusov.

Usmernenie 4 – Zmluvné podmienky týkajúce sa nákladov

- 1.17. Ako súčasť posúdenia toho, či zmluva má štruktúru, ktorá zákazníkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík, by sprostredkovateľ poistenia alebo poisťovňa mali posúdiť, či by zákazník nemohol ľahko porozumieť nákladom, najmä podmienkam, na základe ktorých sa náklady môžu počas trvania zmluvy výrazne zmeniť, a to aj na základe výnosnosti investície.
- 1.18. Ak sú náklady založené priamo na vnútroštátnych právnych predpisoch zameraných konkrétne na ochranu záujmov zákazníkov, nemali by sa považovať za náklady so štruktúrou, ktorá zákazníkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík.

Usmernenie 5 – Zmluvné podmienky týkajúce sa príjemcu uvedeného v poistnej zmluve

- 1.19. Ak existujú zmluvné ustanovenia, ktoré umožňujú zákazníkovi využívať neštandardné znenie na vymedzenie osoby získavajúcej výhody na konci zmluvného vzťahu (doložka o príjemcovi), čo môže viesť k ťažkostiam pri identifikácii príjemcu a môže vyústiť do ťažkostí príjemcu skutočne získať vyplatenie v prípade smrti poistníka, sprostredkovateľ poistenia alebo poisťovňa by to mali považovať za štruktúru, ktorá zákazníkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík.

Oddiel 2: Požiadavky, ktoré sa vzťahujú na „iné nekomplexné investičné produkty založené na poistení“ (článok 30 ods. 3 písm. a) bod ii) smernice o IDD)

Usmernenie 6 – Zmluvné podmienky týkajúce sa určenia splatnosti alebo hodnoty odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti

- 1.20. Sprostredkovateľ poistenia alebo poisťovňa by mali posúdiť účinky mechanizmov, ktorými sa určuje splatnosť alebo hodnota odkúpenia, alebo vyplatenia v prípade smrti, a to, či sťažujú zákazníkovi pochopiť súvisiace riziká, pokiaľ tieto mechanizmy nevychádzajú priamo z vnútroštátnych právnych predpisov zameraných osobitne na ochranu záujmov zákazníkov.
- 1.21. Pokiaľ zmluva obsahuje ktorékoľvek z ďalej uvedených podmienok, poisťovňa alebo sprostredkovateľ poistenia by ju mali v rámci posúdenia považovať za zmluvu, ktorá zákazníkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík:
- (a) splatnosť alebo hodnota odkúpenia, alebo vyplatenia v prípade smrti závisí od premenných stanovených poisťovňou, pričom pre zákazníka je ťažké pochopiť ich účinky,
 - (b) splatnosť alebo hodnota odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti je založená na rôznych druhoch expozícií investícií alebo stratégií, pričom pre zákazníka je ťažké pochopiť ich kombinované účinky,
 - (c) splatnosť alebo hodnota odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti sa môžu líšiť často alebo vo výraznej miere v rôznych časových okamihoch počas trvania zmluvy, a to buď z dôvodu splnenia určitých vopred určených prahových podmienok, alebo z dôvodu dosiahnutia určitých časových okamihov. Toto nezahŕňa zmeny v splatnosti alebo hodnoty odkúpenia alebo vyplatenia v prípade smrti z dôvodu platby dobrovoľných bonusov,
 - (d) existuje garantovaná splatnosť alebo hodnota odkúpenia, alebo vyplatenia v prípade smrti, ktorá podlieha podmienkam a časovým obmedzeniam, pričom pre zákazníka je ťažké pochopiť ich účinky. Toto nezahŕňa zmeny v garantovanej splatnosti alebo hodnoty odkúpenia, alebo vyplatenia v prípade smrti z dôvodu platby dobrovoľných bonusov.

Usmernenie 7 – Zmluvné podmienky týkajúce sa nákladov

- 1.22. Ako súčasť posúdenia toho, či zmluva má štruktúru, ktorá zákazníkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík, by sprostredkovateľ poistenia alebo poisťovňa mali posúdiť, či by zákazník nemohol ľahko porozumieť nákladom, najmä podmienkam, na základe ktorých sa náklady môžu počas trvania zmluvy výrazne zmeniť, a to aj na základe výnosnosti investície.
- 1.23. Ak sú náklady založené priamo na vnútroštátnych právnych predpisoch zameraných konkrétne na ochranu záujmov zákazníkov, nemali by sa považovať za náklady so štruktúrou, ktorá zákazníkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík.

Usmernenie 8 – Zmluvné podmienky týkajúce sa príjemcu poistnej zmluvy

- 1.24. Ak existujú zmluvné ustanovenia, ktoré umožňujú zákazníkovi využívať neštandardné znenie na vymedzenie osoby získavajúcej výhody na konci zmluvného vzťahu (doložka o príjemcovi), čo môže viesť k ťažkostiam pri

identifikácii príjemcu a môže vyústiť do ťažkostí príjemcu skutočne získať vyplatenie v prípade smrti poistníka, sprostredkovateľ poistenia alebo poisťovňa by to mali považovať za štruktúru, ktorá zákazníkovi sťažuje porozumenie súvisiacich rizík.

Pravidlá dodržiavania usmernení a oznamovania

- 1.25. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané podľa článku 16 nariadenia o orgáne EIOPA. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia o orgáne EIOPA musia príslušné orgány a finančné inštitúcie vynaložiť všetko úsilie na dodržiavanie usmernení a odporúčaní.
- 1.26. Príslušné orgány, ktoré dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržiavať tieto usmernenia, by ich mali vhodným spôsobom začleniť do regulačného rámca alebo rámca dohľadu.
- 1.27. Príslušné orgány do dvoch mesiacov od dátumu vydania preložených verzií potvrdia orgánu EIOPA, či usmernenia dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržiavať, a v prípade, že usmernenia nedodržiavajú, uvedú dôvody.
- 1.28. V prípade neposkytnutia odpovede do tohto termínu sa príslušné orgány budú považovať za orgány, ktoré nedodržiavajú povinnosť informovať a táto skutočnosť bude zverejnená.
- 1.29. Príslušné orgány v rámci členského štátu, ktorý sa nerozhodol uplatňovať odchýlku uvedenú v článku 30 ods. 3 pododseku 1 smernice o IDD, nie sú povinné podávať správy orgánu EIOPA.

Záverečné ustanovenie o preskúmaní

- 1.30. Tieto usmernenia podliehajú preskúmaniu orgánom EIOPA a pravidelne sa aktualizujú v súlade s článkom 30 odsekmi 7 a 8 smernice o IDD.